

NIEUWSBRIEF

JUNI 2022

BREDA ^{STAP VOOR STAP} AARDGASVRIJ EN CO₂-NEUTRAAL

HOE GAAT HET MET DE ENERGIETRANSITIE IN BREDA?

In 2044 gebruikt Breda voor wonen geen aardgas meer. Ook is Breda in 2044 CO₂-neutraal. Voor 2044 moeten huiseigenaren en eigenaren van andere panden overstappen naar een duurzame energiebron voor de verwarming van hun huis of gebouw. En ook voor de verwarming van water en voor koken. Deze overstap wordt de energietransitie genoemd. De Gemeente Breda helpt met de energietransitie en de aanpassingen die daarvoor nodig zijn. Iedereen kan zelf aan de slag.

In de Transitievisie Warmte staat wat er allemaal gedaan moet worden en in welke gebieden gestart wordt. Per gebied of wijk wordt een plan op maat gemaakt samen met de inwoners, ondernemers, woningcorporaties en andere mensen in dat gebied. We kunnen niet meteen in alle twaalf gebieden starten. In 2022 focust de Gemeente Breda op Prinsenbeek, Doornbos-Linie en de Hoge Vucht. Kijk op www.breda.nl/energietransitie voor een overzicht van de gebieden en de Transitievisie Warmte.

Ook als u niet in een gebied woont waar wordt gestart, kunt u zelf aan de slag richting aardgasvrij. Er komt een isolatieprogramma voor alle wijken en dorpen. De belangrijkste stap richting aardgasvrij wonen is namelijk: isoleren. Hoe beter uw huis is geïsoleerd, hoe meer mogelijkheden om aardgasvrij te worden. Het isoleren van uw huis zorgt voor een lagere energierekening en verhoogt de waarde van uw pand. Ook levert het vaak extra comfort (minder problemen met tocht of vocht). Woont u in een huurwoning? De woningbouwvereniging of verhuurder is verantwoordelijk. Daar kunt u vragen wat de plannen zijn voor uw huis.

Meer tips en informatie over energiebesparingsacties, leningen en subsidies vind je op www.breda.nl/energietransitie. Hiervandaan kun je naar www.bredadoetmee.nl en je aanmelden voor deze nieuwsbrieven en bijeenkomsten.

Direct aanmelden voor de nieuwsbrief?

PILOT 'VERDUURZAMEN VUCHTSTRAAT E.O.'

Linie is in de Transitievisie Warmte aangewezen als een verkenning-gebied dat in 2030 aardgasvrij moet zijn. In een aantal gesprekken en bijeenkomsten is onderzocht wat daarvoor nodig is. Het gaat om de particuliere woningen in de Vuchtstraat, Buys Ballotstraat en een stukje Stationslaan, totaal 47 woningen. Deze woningen zijn gekozen omdat woningcorporatie Alwel woningen in de straat heeft geïsoleerd en aardgasvrij heeft gemaakt. Deze woningen liggen op korte afstand van het warmtenet van Ennatuurlijk. De woningen vallen in het project. In de bijeenkomst van 12 april lag de vraag voor: Hoe gaan we verder?

Het algemene geluid op de avond was dat mensen heel graag hun huis willen isoleren. Het liefst met meer mensen uit de buurt. Voor de huishoudens die in juli 2021 op een digitale bijeenkomst waren heeft de gemeente woningscans laten maken. Vooraf is met de bewoners verkend wat ze in het rapport van hun woningscan terug willen zien. De rapporten blijken niet (geheel) te voldoen aan de verwachtingen van de bewoners. Soms kloppen zaken niet of ontbreken er dingen.

Afgesproken is dat de gemeente een overzicht maakt. In dat overzicht staan de isolerende maatregelen (dak, muur, vloer en glas) die mogelijk zijn in de verschillende typen huizen in hun straten. Op basis van deze informatie kunnen bewoners hun mede-straatgenoten informeren en vragen of ze ook mee willen doen.

FEIT OF FABEL: WATERSTOF OM MIJN HUIS TE VERWARMEN?

Waterstof is een schone brandstof. Bij verbranding komt alleen water(damp) vrij. En waterstof maak je van water, dus tot zover geen probleem. Op dit moment is er niet veel waterstof. Als energiedrager is waterstof geschikt voor het verwarmen van onze huizen en gebouwen. Maar ook als brandstof voor auto's. Er is maar een relatief kleine aanpassing nodig en we kunnen deze energiedrager thuis gebruiken. Maar... waterstof is pas duurzaam als het met duurzame energie gemaakt kan worden. Je hebt namelijk twee keer zoveel energie nodig om waterstof te maken. Dus voor 100 kWh energie in huis is 200 kWh energie nodig om het te maken. Op dit moment hebben we niet genoeg duurzame stroom

om deze in te zetten voor het maken van waterstof.

De eerste duurzame waterstof wordt waarschijnlijk ingezet voor de industrie, niet voor huizen. Zij hebben in hun productieprocessen hoge temperaturen nodig. Bij woningen is het logisch om het verbruik (warmtevraag) eerst omlaag te brengen door te isoleren. En dan met een lage(re) temperatuur het huis of gebouw te verwarmen.

HELP! MIJN ENERGIEREKENING ONTPLOFT!

Het betalen van de energierekening is voor een aantal mensen een grote zorg. Door de explosief gestegen energieprijzen komen steeds meer mensen in financiële problemen. Om mensen te helpen, heeft de rijksoverheid een aantal maatregelen genomen.

Het verlagen van de energiebelasting en het verlagen van de BTW op energie. Dit zijn eenmalige maatregelen voor iedereen. Die worden automatisch verrekend op de energierekening. Voor mensen met lage inkomens zijn er extra maatregelen genomen. Zoals een eenmalige energietoeslag van € 800 voor iedereen tot 110% van het bijstandsniveau. Deze toeslag is uitgekeerd aan inwoners met een uitkering van de Gemeente Breda. Deze energietoeslag kan nu ook worden aangevraagd door mensen die deze toeslag nog niet hebben ontvangen, maar hiervoor wél in aanmerking komen. Dit kan via www.breda.nl/energietoeslag-voor-lage-inkomens

Ook inwoners met hoge kosten en een laag inkomen kunnen vanaf half mei 2022 terecht voor hulp bij Gemeente Breda. Deze hulp is voor inwoners die niet in aanmerking komen voor de energietoeslag of als de energietoeslag niet genoeg is. Hier zijn wel voorwaarden aan verbonden. Aanmelden kan via www.breda.nl/hulp-bij-energiekosten

Er zijn verschillende mogelijkheden om nu al het energieverbruik te verlagen. Zoals de verwarming lager zetten of minder lang douchen. Kijk voor meer tips op www.bredadoetmee.nl

MET ELKAAR IN GESPREK OVER AARDGASVRIJ ZANDBERG-OOST

Op maandag 16 mei was de wijkbijeenkomst in gemeenschapshuis de Zandberg. De zestig deelnemers wilden weten: "Hoe komen we van het aardgas af?" De bijeenkomst startte met een uitleg over de Transitievisie Warmte van de Gemeente Breda. Dat leverde veel vragen op. Onder andere over de rol van de gemeente: wat is 'regie'? Wat is de planning van de uitvoering? Wat zijn de kansen voor een warmtenet of de toepassing van waterstof? Veel vragen en opmerkingen waar we het antwoord nog niet op hebben. Naar die antwoorden zijn we allemaal op zoek. Op termijn (niet bekend wanneer) krijgt de gemeente de bevoegdheid om in bepaalde wijken de aardgaskraan dicht te draaien.

Het belangrijkste deel van de avond kwam daarna. Bewoners gingen in acht groepen met elkaar in gesprek. Aan welke informatie hebben wij behoefte? Gaat ieder voor zich (individueel) aan de slag of zijn er mogelijkheden om samen (collectief) maatregelen te nemen? Wat kan er op korte en wat op lange(re) termijn gebeuren?

Voor vrijwel alle deelnemers is isolatie van hun woning prioriteit nummer 1. Zij hebben behoefte aan onafhankelijke informatie over de mogelijkheden. Maak voorbeeldhuizen met maximale isolatie en laat zien op welke manieren je dat kunt verwarmen zonder aardgas. De gemeente werd opgeroepen om het écht samen met de bewoners te doen. Een nieuwe actie met tegoedbonnen vonden de deelnemers een mooi idee. Ook waren er ideeën om van alle woningen een warmtescan te maken, om samen zonnepanelen te kopen, te ontwikkelen en om de financiële haalbaarheid goed in de gaten te houden.

INWONER AAN HET WOORD: PETRA UIT LINIE-ZUID

In de vorige nieuwsbrief vertelde Petra waarom zij meedoet aan de pilot in Linie. Ook vertelde zij over haar energieverbruik. Van Petra's huis is een energiescan gemaakt. Wij vroegen Petra wat er is gebeurd sinds de vorige nieuwsbrief.

"Het is écht ingewikkeld," begint Petra, "die energietransitie." Ze vertelt over de bijeenkomsten, gesprekken en de scan die is gemaakt van haar huis. Het is nu een jaar geleden dat de Gemeente Breda in deze straten aan de slag is gegaan. "Aan de slag gaan... was het maar waar! Tot nu toe hebben we veel gepraat en informatie uitgewisseld. Er is van alles op een rij gezet, maar het is nog steeds moeilijk te begrijpen allemaal. Ik heb nu een mooi rapport waarin van alles staat over mijn huis. Mijn verbruik, dat ik al zonnepanelen heb, hoe het zit met de kruipruimte, wat het ongeveer kost en oplevert als ik ga isoleren. Maar ik weet nog steeds niet wat ik nu moet doen."

Wat heeft Petra nodig om dat wél te weten? "Een begrijpelijke versie van dat rapport. Een handig overzicht dat duidelijk maakt wat ik kan doen, wat dat kost en oplevert. Met zo'n overzicht onder onze arm, willen wij (als deelnemers) best in gesprek met onze straatgenoten, om te kijken of we samen op kunnen trekken. Als we met meerdere mensen tegelijk ons dak of spouwmuur laten isoleren, krijgen we een betere deal dan iedereen voor zich." De Gemeente Breda heeft beloofd zo'n overzicht te maken. Wat zou de gemeente nog meer kunnen doen? "Duidelijkheid geven. Linie is één van de gebieden die in 2030 aardgasvrij moet zijn. Wees daar duidelijk en eerlijk over. De energietransitie is gestart!"

EEN BIJZONDER KEUKENTAFELGESPREK

De energiecoaches van de Bredase Energie Coöperatie (BRES) kunnen mensen helpen die hun huis duurzamer willen maken. De coaches geven tips en informatie over het verlagen van je energierekening en het opwekken van energie met zonnepanelen. In een 'keukentafelgesprek' bespreken de energiecoaches dingen zoals isoleren en zuinig gebruik van apparaten. Ook geven zij uitleg over grote ingrepen zoals een (hybride) warmtepomp. Eind mei sprak Michel, energiecoach van het eerste uur, met een echtpaar dat graag aardgasvrij wil wonen.

Het keukentafelgesprek had Michel met een echtpaar met een vrijstaand huis. Deze bewoners willen hun huis van het aardgas afhaken. Ze hebben daar zes maanden voor uitgetrokken. Het hele huis wordt gestript en de bewoners wonen tijdelijk op zolder. Muren, vloeren en dak worden goed geïsoleerd en er wordt vloerverwarming aangelegd. In de spouwmuur zit al isolatie, maar ze laten nu onderzoeken of dat voldoende goed is. Ook komt overal triple glas om het zo goed mogelijk te isoleren.

Hun huis heeft straks geen aardgas meer nodig. In plaats daarvan gebruiken ze elektriciteit om hun huis te verwarmen en warm water te maken. Die elektriciteit wekken ze op met zonnepanelen. Ze kopen er zo veel om hun stroom zelf te kunnen opwekken. Voor de verwarming en warm water hebben ze een warmtepomp. Ze willen geen hybride warmtepomp, want die gebruikt nog steeds af en toe aardgas. Zo'n hybride warmtepomp is een stuk goedkoper, maar past niet in wat deze mensen willen: wonen zonder aardgas. Niet omdat het al moet, maar omdat het nodig is. En in hun geval ook kan. Zo'n bijzonder gesprek heeft Michel niet elke dag!

BREDA DOET MEE

Heb jij jouw Breda Bespaarvoucher besteld en ontvangen? Vergeet hem dan niet in te wisselen. Dertig dagen na ontvangst vervalt het tegoed. Heb je al genoeg ledlampen, denk dan eens aan een waterbesparende douchekop of glaswol om je zolder te isoleren. Kijk hier voor meer inspiratie breda-bespaar-voucher.nl/advieslijst-producten-rrew/

ENERGIEK DORPSPLATFORM PRINSENBEEK

Dorpsplatform Prinsenbeek wil de energietransitie in hun dorp ondersteunen. Het dorpsplatform verwacht dat het een grotere kans van slagen heeft als inwoners er nauw bij betrokken worden, meedenken en meebeslissen. En door samen te werken kan mogelijk goedkoper ingekocht worden.

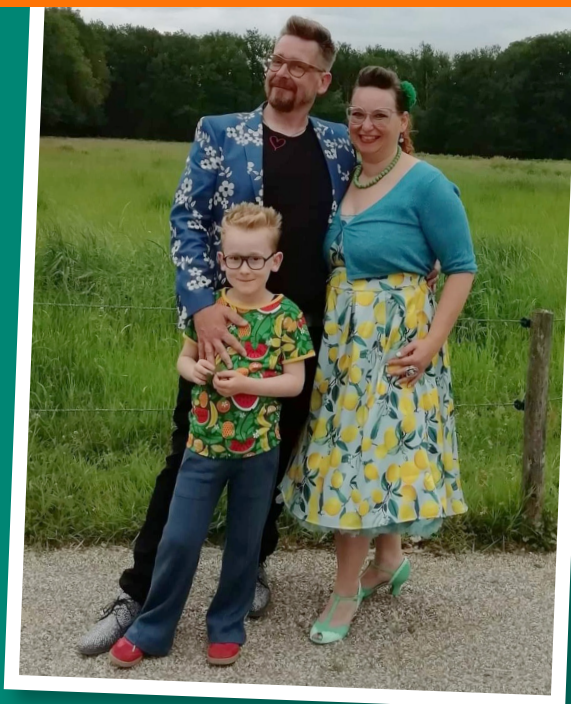
In Prinsenbeek is een sterke basis om dit voor elkaar te krijgen. De gemeente heeft aangegeven te willen helpen en heeft middelen ter beschikking gesteld om de start te maken. Een eerste groep geïnteresseerde inwoners heeft zich aangemeld om mee te denken.

Zij gaan een opdracht maken voor een extern onafhankelijk aan te stellen projectleider. Deze gaat voor en met de inwoners van Prinsenbeek een projectplan maken voor het verduurzamen van de woningen in het dorp. In eerste instantie gaat het om het besparen op gas- en elektriciteitsverbruik. Als inwoners nog een stap verder willen gaan, denkt het platform graag mee.

Belangrijke vertrekpunten bij de plannen zijn: betaalbaarheid, iedereen moet mee kunnen doen, niemand wordt verplicht iets te doen en iedereen doet het in zijn/haar eigen tempo. Speciale aandacht is er voor de inwoners waarvoor de energietransitie financieel gezien een grote uitdaging is. Rond deze zomer wordt gestart met de brede communicatie. Iedereen die interesse heeft, kan zich aanmelden om mee te denken en mee te werken aan dit mooie initiatief.

Foto: Johan van Gorp / collectie Stadsarchief Breda

Gastcolumn: Inge Gijsbers

Afgelopen maand bracht ik een bezoekje aan de Greenhopper. Ik wilde graag wat meer weten over een nieuwe verwarmingsketel. Ik zag bij toeval de Greenhopper staan in de wijk en ben spontaan naar binnen gelopen. Het gesprek kwam al gauw op ons energieverbruik. Wij zitten namelijk best wat onder het gemiddelde verbruik per maand. Ongeveer 165 euro. De vraag van de energiecoach was hoe dat zo komt. Dertien jaar geleden hebben mijn man en ik deze tussenwoning gekocht in Princenhage. Daar wonen we samen met ons zontje. Er zat al dubbel glas in en het was redelijk geïsoleerd. Verder hebben we overal tochtstrips aangebracht.

Koken doen wij nog steeds op gas. Maar ik verwarm het water eerst in een waterkoker. Dan pas zet ik het kokend water met inhoud op het gas. Als het voldoende gekookt heeft, gaat het gas weer uit en garen de groenten, rijst of aardappelen vanzelf na. We hebben ook een waterbesparende douchekop en douchen kort. En verder zetten we de verwarming niet hoger dan 18 graden, behalve als het extreem koud is. Gewoon een extra trui aantrekken helpt ook. En we hebben geen luxe apparaten zoals een droger en vaatwasser. De volgende stap is een andere ketel, maar daar moeten we nog even goed over nadenken. Misschien een hybride warmtepomp in combinatie met zonnepanelen. Het is ook niet gemakkelijk om de goede informatie te vinden. Onlangs kwam er iemand aan de deur met een aanbod voor zonnepanelen. We moesten heel snel beslissen, maar ik wil het wel doordacht doen. En dit voelde niet goed. Bij de Greenhopper kreeg ik goede tips over de verschillende mogelijkheden en subsidies. Want soms zie je door de bomen het bos niet meer. Fijn als je dan ergens betrouwbare en goede informatie krijgt.

Ik zou het ook fijn vinden als de gemeente ook leveranciers aan kan bevelen. Daar heb ik dan meer vertrouwen in. Of als er een project komt waar je gezamenlijk met de straat je woning verder kunt verduurzamen. Maar eerst eens kijken wat we terugkrijgen van de belasting. Want dit zijn geen kleine uitgaven •

Gemeente Breda

Meer weten over de alternatieven voor aardgas en de mogelijkheden voor uw woning?

Ga dan naar de website www.breda.nl/energietransitie

U kunt er ook uw vraag stellen of idee delen.